

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
oraz Wojskowe; Służby Polek
87-100 Toruń, ul. Podmurna 93, tel. 0048 56 65 22 186
e-mail: fapzak@wp.pl; www.zawacka.pl
NIP 956 16 25 127; REGON 870502736
KRS 00000 41692
Nr r-ki 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

Zmiana adresu -
- poprzedni nr K: 725/1699

X 113

apr. 1998
T chw.

Manikowska Nr

86-300 Grudziądz

poza Pom.
Grudziądz-Warszawa

++?

ZHP - AK

Poteranińska Mrszula
zam. Manikowska

ps. "Neptun"

K-725/1699 Pom.

SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI

.....
Poterańska Urszula.....

.....
T: K-725/1699 Pom.....

.....
pose Pom. Głuchobudzko-Warszawa.....
ZMB-RK

I./1. Relacja k. 1 s. 1-2

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora —

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora k. 1 s. 1-2

II. Materiały uzupełniające relację —

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945

III./5. Inne ...

IV. Korespondencja

1) bieżąca k. 4 s. 1-4

.....
.....

V. Nazwiskowe karty informacyjne k. 1

VI. Fotografie brak

I/1. Relacja Poterańska Urszula zam.
Manikowska

1. Zyciorys - relacja spisane przez
Ursulę Manikowską z d. Poterańskiej,
7.04.1997, kserokop. oryg. napisu k. 1 s. 1-9

Urząd Marnikowski
2-8. Poterańskie
zam. ul. Śreńska 2-4 m 7
86-300 Gudziedz
telefon: 211-64

Gudziedz, dnia 7-7-1987 r.

11/11

Zyciorys!

11-47

Urodziłam się dnia 11 czerwca 1927 r. w Nowej Hsi pow. Gudziedzkiego z ojca Henryka Poterańskiego - drukarza - matki Marii z d. Felak - Dzieci było ósmioro, trzaskowie i rodzice, to rodzimi warszawiacy. Je zamieszkały od 1930 r. w Warszawie - wraz z rodzicami i rodzeństwem, przy ul. Kapucyńskiej 5/5c aż do chwili, kiedy okupant wywrócił nas w łóżko piżem osób, do obozu koncentracyjnego Oświęcim, z parostanie warszawskiego, dnia 2-IX-1944 roku. Ojciec został zamordowany w kamienicach, obozu koncentracyjnego Berg - dnia 19 stycznia 1945 r.

Do 1942 roku mieszkałam w szk. podstawowej w Warszawie. Następnie uczęszczałam na i pracowałam w Szpitalu RGO - na Powiślu. Od 1942 r. do 1944 r. pracowałam w drukarni PKO przy ul. Bugaj 5 w Warszawie, a po pracy mieszkałam w niemieckiej szk. Zam. Krawieckiej przy ul. Żelaznej 13 - Jednocześnie należałam do Szarych Szeregów 15 ZD ZHP - Należałam również, do Kolei „Żywego Strzała” dla Ruchu Oporu. Od 1 sierpnia 1944 r. do dnia 2 września br. - aż do chwili wywiezienia, pełniłam obowiązki sanitariuszki, z własnej woli i patriotyzmu jako wywiozłam, ze zbiorów w Howerstwie. Wywieziona do obozów koncentracyjnych jak: Oświęcim, Ravensbrück, Buchenwald - komando robocze „Menselwitz” - gdzie pracowałam w fabryce amunicji na stanowisku pierwszej kontroli. Sędziwym nalożym, nie miało, z bomba - rolowano teren fabryczny. Doznawałam oparzenia i opalema brwi i nosa. Straciłam wzrok, na kilka tygodni. Siwone siłki otrzymałam - 9 dni - Obecnie noszę - 13 - bez szkieł nie widzę. Od 8 maja 1945 r. do końca miesiąca byłam leżącą w szpitalu, w mieście Lanny w Czechosłowacji. Pierwszym transportem, wróciłam do Warszawy. Nie znalazłam rodziny. Dom zburzony i spalony. Przejechałam do Gudziedza, miejsca swego pochodzenia. Rozpoczęłam pracę, w Urzędzie Miejskim, od dnia 5 czerwca 1945 r. Na pierwszej akademii, w dniu 1 września 1945 r. zostałam ogłoszona przez Zwizgok Zachodni - Wykonawcą miasta Gudziedza, przeszedłam do Liceum dla dziewcząt, w Gudziedzu. W 1949 r. wyszłam za mąż, za prawnika ze estonickie, z przeżyciem, również obozów koncentracyjnych. Urodziłam troje dzieci, które pozitałam do Etobka, przedszkola - sama rozpoczęłam pracę w Wydz. Stwoby Zdrowia i wypełniałam wiadomości, na pół rocznym kursie pielęgniarstwie. Następnie przechodziłam kurs wprowadzający do zawodu materyjalskiego. Chomij. Od 1954 r. do 1956 r. praca w GZP Gum w kontroli technicznej. - Od 1960 r. do 1967 r. praca w WSS „Spelen”, w Gudziedzu, z angażem pracownika umysłowego - handlowego. Jednocześnie zawieram zaopinię dwuletnią szk. Handlową, Należę do Sigi Kulek. Po operacji w 1967 r. przechodziłam na rentę inwalidczą III gr. i praca na pół etatu w Archiwum Państwowym w Gudziedzu, jako manipulant - ul. Następnie do ZBoWiD od dnia 18-8-1971 r. jako estonek zwyczajny Nr. leg. 0464954 - Nr ewidencyjny 8221. Zaświadczenie Kombatackie № 090846 - Wojskowa Komisja Lekarska przyznaje mi rentę inwalidczą wojenną II gr, na state, z dnia 25-6-1976 r. (od 1945 r. z tytułu utraty zdrowia, z pokrycia, w obozach koncentracyjnych) Od dnia 28-II-1978 r. wstąpiłam do Zm. Inwalidów Wojennych PRD w Gudziedzu

zostałam wyznaczona do pracy społecznej w Związku: Byłam Prezeską Sekcji
Kobiet, członkinią Komisji socjalno-kulturalnej, przez dwie kadencje Od 1981 do
1985r. pełniłam funkcję Przewodniczącej Komisji Kobiet przy Zarządzie
Wojewódzkim ZiW w Toruniu. Wybrano mnie również na I zastawkę
Zarządu Wojewódzkiego ZiW. —

W dniu 30 kwietnia 1989r. podczas wyborów do Zarządu
Miejskiego ZBoWiD w Górnym Górnym została wybrana, do Komisji
Rewizyjnej. Po dwuletniej kadencji została wybrana, do Zarządu.
Pozostała Związkiem byłych więźniów politycznych, hitlerowskich więźniów i
obozów koncentracyjnych, gdzie znalazła się do ewolucji obywateli od 31-3-1992r.
Kiedy wstąpiłam, że tworzy się w Górnym Górnym, Koto, AK - zarządem
wzrostu i spotkaniach od 1989r. 11-5, do 1992r. pełniłam funkcję
skarbnika. Zarządy się narodziła schowek i wyjazd do Kliniki
przez cały lata miałam ciężkie kłopoty ze zdrowiem i w tym czasie
wzrostam się, ze Związkiem. Obecnie od porażek ser. przeszedłam
do Związku AK - Koto, w Górnym Górnym, ponieważ patriotycznie jest mi
najbliżej. —

Proszę o pracę społeczną, w Związkach, różne dyplomy
i odznaczenia oraz:

Krzyż Oświęcimski leg. Nr 48-86-120 KO Uchwałą Rady Państwa
z dnia 5-3-1986r. ZBoWiD —

Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski - Warszawa 9-V-1990r.
Prezydent Polskiej Rzeczypospolitej.

Oświadczam, że nie byłam karana —
ani sądownie, ani administracyjnie —

Mrozula Marianna
z d. Poterańska

I/3. Inne materiały dokumentacyjne
Kamionowskiej Urszuli z d. Poterańskiej:

1. "Deklaracja" - ogłoszenie własności
w Śd. ZAK - przyjęta 9.04.1997,
kserokop. oryg.

l. 1 s. 1-2

T-K-725/16/13/1
M-47

D E K L A R A C J A

Zgłaszam uczestnictwo w Światowym Związku Żołnierzy Armii Krajowej i zobowiązuję się do przestrzegania Statutu Ś.Z.Ż.A.K.

data..... Urszula Maniowska..... U. Maniowska.....
/imię i nazwisko/ /podpis/

adres 86-300 Grudziądz.....

ul. Szewska 2-4- m7

telefon 211-64.....

ARKUSZ EWIDENCYJNY

1. Nazwisko i imię Urszula Maniowska.....
/literami drukowanymi/

2. Dla mężatek nazwisko panieńskie Poterańska.....

3. Data i miejsce urodzenia 11-6-1927 r......

4. Imiona rodziców Henryk - Maria z d. Felak.....

5. Pseudonimy Neptun?.....

6. Data wstąpienia do :

a. SZP.....

b. ZWZ-AK.. 09-1942 r......

c. Organizacje scalone, podporządkowane, współdziałające
ZHP Szare Szeregi, Zawisza Branny' - AK -.....

7. Przydział organizacyjny w Zastępie na zastępowe.....

/np. okręg, inspektorat, obwód, rejon, placówka, oddział,
pluton, kompania, batalion; pułk; brygada; dywizja
lub inny rodzaj działalności/

8. Odznaczenia uzyskane w AK. - żadne.....

/nr lég. i data wystawienia, przez kogo nadane/

9. Inne odznaczenia.....
.....
/nr leg. i data wystawienia, przez kogo nadane/

10. Przebieg służby /czasokres, nazwa, funkcja/ :
..... a..do 1939 r.....
.....
b. ~~SZP, ZWZ-AK~~ od 9-1942r. do 9-1944r. Szereg Szeregi
ZPH ZHP - udział jako sanitariuska w powstaniu
warszawskim; Obozy koncentracyjne od 2-9-1944r. do 8-V-1944
c. P.S.Z. na Zachodzie.....

11. Karta Kombatantska /nr, data wystawienia, przez kogo wydana/
Urząd. ob. Spraw Kombatantów Nr. 290579 - 22-X-1993r.....

12. Represjonowany /rodzaj/ :
a. 1.IX.1939 r. - 15.I.1945 - Wdow. 2-9-1944 w więzieniu z Powstania
Warszawskiego - do obozów koncentracyjnych - Oświęcim - Ravensbrück - Buchenwald
b. Po 15.I.1945 r. do 5 maja -

Wiarygodność powyższych danych potwierdzam podpisem

M. Szula Mamborska

KOMISJA WERYFIKACYJNA
KOMISJA WERYFIKACYJNA
w Grudziądzu

/Koła, Środowiska/

Potwierdza się dane z niniejszej deklaracji i posiadanie do uzyska-
nia uprawnień członkowskich Św.Związku Żołnierzy Armii Krajowej

Grudziądz, dnia 8.07.1997r

/miejscowość, data/

Nazwisko i imię	1.	<i>Stanisław Wojciech Wojtek</i>
pseudonim	2.	<i>Andrzejski Głucha Wiktor</i>
	3.	<i>Stanisław Cukier Jacek</i>

Przyjęty w poczet członków zwyczajnych Światowego Związku Żołnierzy
Armii Krajowej... *Okręg Tarni 9.07.97*.....
/nr ewidencyjny, miejscowość, data/

ZARZĄD OKRĘGU

Nazwisko i imię	1.	<i>Opiumi Romuald</i>
	2.	<i>Wojciech</i>
	3.	<i>Czyż Jan</i>

IV. / 1. Korespondencja M. Hanikowskiej
& d. Poteraińskiej: bieżąca

1. Pismo Fundacji z 23.04.1998
- dot. przystania relacji; zwrot wymienio-
nego z adnotacją „posty”, adresat
nieznany, mpis. kop. + oryg. k. 4 s. 1-4

FUNDACJA ARCHIWUM POMORSKIE ARMII KRAJOWEJ

BIURO FUNDACJI • 87-100 TORUŃ • UL. WIELKIE GARBARY 2 • TELEFON 65-22-186
KONTO: WIELKOPOLSKI BANK KREDYTOWY II ODDZIAŁ W TORUNIU NR 10901506-4675-128-00-0

Kop.
L. d. 1157/A/Poc/98

W/1/1

Toruń, 23IV1998 r.

Szanowna Pani
Poterańska
Urszula Manikowska ul.

Szewska 2-4/7
86-300 Grudziądz

Szanowna Pani!

Zapoznając się z materiałami Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej Okręgu Toruń natrafiliśmy na ciekawą dokumentację związaną z Pani działalnością w Armii Krajowej w Warszawie. Relacja ta jest za skromna na potrzeby naszego Archiwum. Zwracamy się z prośbą o uzupełnienie jej o interesujące nas zagadnienia.

W szczególności interesują nas następujące kwestie: - data i okoliczności wstąpienia do Szarych Szeregów, - kto, gdzie i w jakich okolicznościach odbierał przysięgę, - jaki był Pani przydział organizacyjny. Prosimy również o podanie: nazwy i kryptonimu komórki, daty przynależności do niej, nazwiska i pseudonimu bezpośredniego dowódcy- przełożonego i dowódców, nazwiska i pseudonimów innych członków komórki mających związek z Pomorzem /urodzeni lub zamieszkali przed wojną na Pomorzu/, ich ewentualne obecne adresy, opis funkcjonowania komórki, jej

ich ewentualne obecne adresy, opis funkcjonowania komórki, jej liczebność, adresy kontaktowe. Interesuje nas szczególnie przebieg osobistej służby: funkcje, wykonywane zadania, odbyte przeszkolenia, udział w akcjach, adresy konspiracyjne, awanse, - bardziej szczegółowe dane o Pani aresztowaniach. Data, miejsce, okoliczności Pani pobytu w obozie. Prosimy również o dane o ewentualnym uczestnictwie w konspiracji członków Pani rodziny.

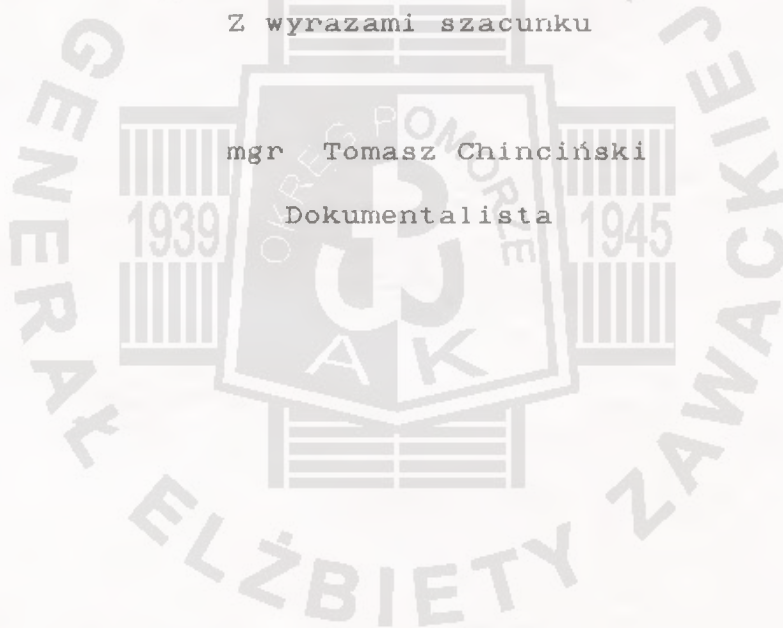
Czy brała Pani udział w działalności konspiracyjnej "poakowskiej" /WiN, ROAK, itp. organizacje/, - czy spotkały Panią represji w związku z działalnością konspiracyjną ?

Z góry dziękujemy za pomoc i liczymy na Pani współpracę.

Z wyrazami szacunku

mgr Tomasz Chinciński

Dokumentalista

FUNDACJA

ARCHIWUM POMORSKIE ARMII KRAJOWEJ

BIURO FUNDACJI • 87-100 TORUŃ • UL. WIELKIE GARBARY 2 • TELEFON 65-22-186
KONTO: WIELKOPOLSKI BANK KREDYTOWY II ODDZIAŁ W TORUNIU NR 10901506-4675-128-00-0

IV/1/3

L. d. 999 /A/ Poca/98

Zwrót listu

30.04.1998

z inf. po certy

"adresat mieszany"

Toruń, 23IV1998 r.

Szanowna Pani

Urszula Poterańska

ul. Szewska 2-4/7

86-300 Grudziądz

Szanowna Pani!

Zapoznając się z materiałami Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej Okręgu Toruń natrafiliśmy na ciekawą dokumentację związaną z Pani działalnością w Armii Krajowej w Warszawie. Relacja ta jest za skromna na potrzeby naszego Archiwum. Zwracamy się z prośbą o uzupełnienie jej o interesujące nas zagadnienia.

W szczególności interesują nas następujące kwestie: - data i okoliczności wstąpienia do Szarych Szeregów, - kto, gdzie i w jakich okolicznościach odbierał przysięgę, - jaki był Pani przydział organizacyjny. Prosimy również o podanie: nazwy i kryptonimu komórki, daty przynależności do niej, nazwiska i pseudonimu bezpośredniego dowódcy- przełożonego i dowódców, nazwiska i pseudonimów innych członków komórki mających związek z Pomorzem /urodzeni lub zamieszkali przed wojną na Pomorzu/, ich ewentualne obecne adresy, opis funkcjonowania komórki, jej

20/11/4

liczebność, adresy kontaktowe. Interesuje nas szczególnie przebieg osobistej służby: funkcje, wykonywane zadania, odbyte przeszkolenia, udział w akcjach, adresy konspiracyjne, awanse, - bardziej szczegółowe dane o Pani aresztowaniach. Data, miejsce, okoliczności Pani pobytu w obozie. Prosimy również o dane o ewentualnym uczestnictwie w konspiracji członków Pani rodziny. Czy brała Pani udział w działalności konspiracyjnej "poakowskiej" /WiN, ROAK, itp. organizacje/, - czy spotkały Panią represji w związku z działalnością konspiracyjną ?

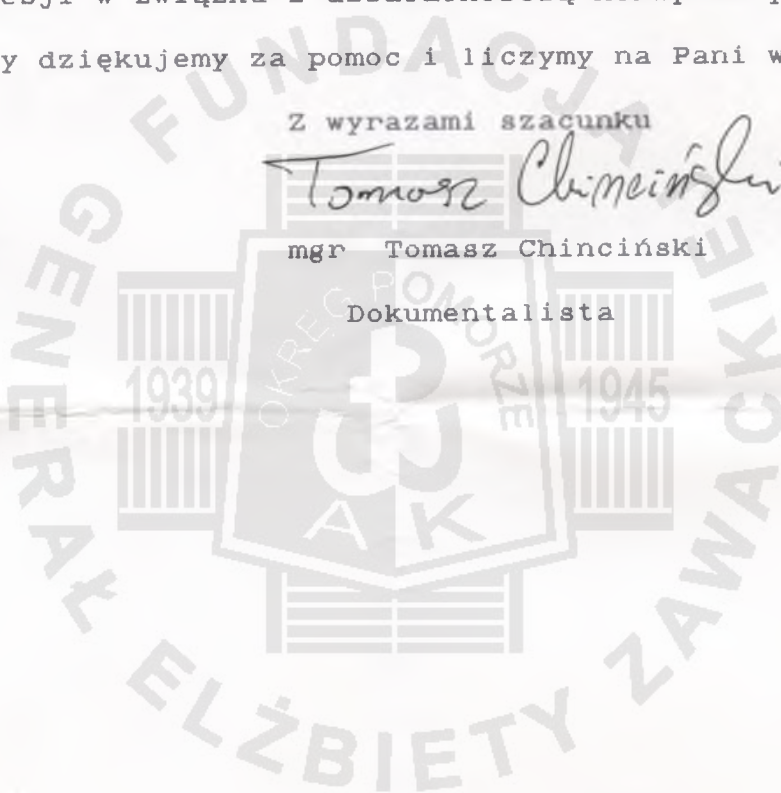
Z góry dziękujemy za pomoc i liczymy na Pani współpracę.

Z wyrazami szacunku

Tomasz Chinciński

mgr Tomasz Chinciński

Dokumentalista

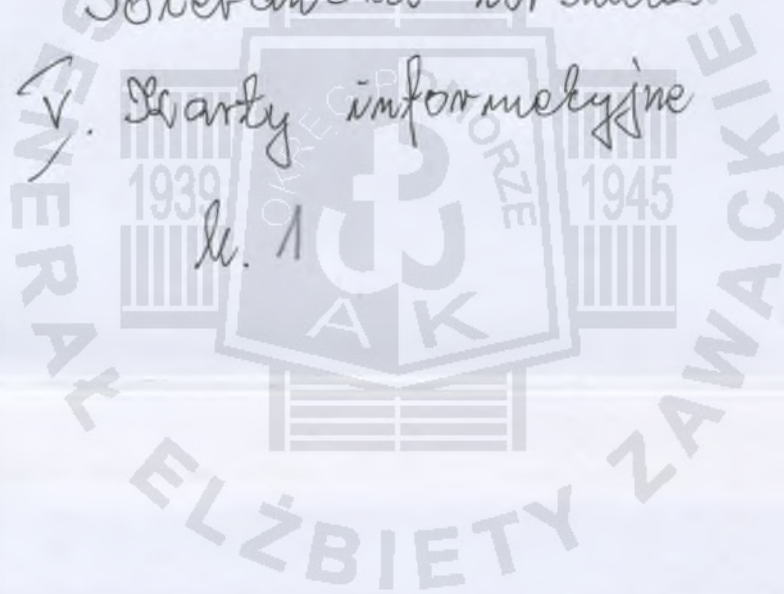

T: K: 725/16 99 Pom. poza Pom.

Poteraińska Hrskula

v. Swarty informacyjne

ll. 1

poze Pom.
1

Manikowska Ursula
s.d. Poterańska

zwoz "Biuletynu" Fundacji
z adnotacje posty
"adresat nie syje"

22.04.2013

WR

Opr TCH 98

Manikowska Urszula
86-300 Grudziądz

K-725/1699

W-wa
Poza Pom.
Sz Sz

Poteraińska Urszula
zam. Manikowska
ps. „Neptun”

TCH 98

**Poternańska
Urząd**

